

Staffanstorps
kommun

Staffanstorps kommun

Vattentjänstplan 2024 – 2040

Samrådshandling 2023-12-01

Antagen i KF XXXX-XX-XX

Projektorganisation

Beställare

Kommunstyrelsen Staffanstorps

Arbetsgrupp

Therese Grönvall, VA-ingenjör, Projektledare

Kjell Thoreson, Teknisk chef

Thomas Oskarsson, Plansamordnare

Övriga projektmedarbetare

Joakim Mattsson, VA-ingenjör

Håkan Alm, Driftchef, Staffanstorps Reningsverk

Hedvig Johnsson, GIS-ingenjör, Geoinfo Staffanstorps-Kävlinge

Thomas Lexén, Stadsarkitekt, plan- och exploateringschef

Konsulter

Mats Vernersson, Processledare, Sweco

Louise Söderberg, Rapportförfattare, Sweco

Elin Nilsson, Rapportförfattare, Sweco

Illustrationer och Översiktsplan

Staffanstorps kommun

Kartor

Sweco Sverige AB, baserade på data från Staffanstorps kommun och Geodatasamverkan, Lantmäteriet, om inget annat anges.

SAMRÅDSHANDLING

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Bakgrund.....	4
Planens syfte.....	4
Avgränsning.....	5
Underlagsmaterial.....	6
Planprocessen.....	6
Fortsatt arbete och giltighet.....	7
Planens innehåll.....	7
Del 1 – Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning.....	9
Bakgrund.....	9
Dricksvatten.....	11
Spillvatten.....	12
Dagvatten.....	14
Del 2 – Skyfallspåverkan på kommunens allmänna VA-anläggningar.....	15
Bakgrund.....	15
Ansvar för skyfall.....	15
Identifierade VA-anläggningar som är i risk för skador vid översvämning.....	15
Skydd för anläggningar som riskerar att ta skada vid skyfall.....	17
Del 3 - Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad.....	18
Bakgrund.....	18
Genomförd utbyggnad.....	19
Behov av utbyggnad till landsbygden.....	19
Del 4 – Bedömning av betydande miljöpåverkan.....	22
Sammanställning åtgärder.....	23
Del 1 – Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-anläggningar.....	23
Del 2 – Skyfallspåverkan på kommunens allmänna VA-anläggningar.....	23
Del 3 – VA-utbyggnad.....	23
Underlag.....	24
Referenser.....	24
Bilaga 1 – Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning	
Bilaga 2 – Ordlista	

Inledning

Bakgrund

I juni 2022 beslutade Riksdagen att genomföra ändringar i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och införde därmed ett krav på att alla kommuner i Sverige ska ta fram en vattentjänstplan som ska hållas aktuell och uppdateras varje mandatperiod. Lagändringen trädde i kraft 2023-01-01 och arbetet med framtagandet av vattentjänstplanen ska ske under 2023. Vattentjänstplanen ska hanteras på samma sätt som andra planer som lyder under plan- och bygglag (2010:900) och får därför en liknande process som kommunens översiktsplan. Likt en översiktsplan är vattentjänstplanen inte bindande utan ska vara ett vägledande dokument. Planen ska redovisa den långsiktiga planeringen av hur behovet och utbyggnaden av allmänna vattentjänster kan/ska tillgodoses samt bedöma vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall (6 a – 6 d §§ Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster).

Ordlista över termer som förekommer i denna vattentjänstplan samt dess bilaga presenteras i *Bilaga 2 – Ordlista*.

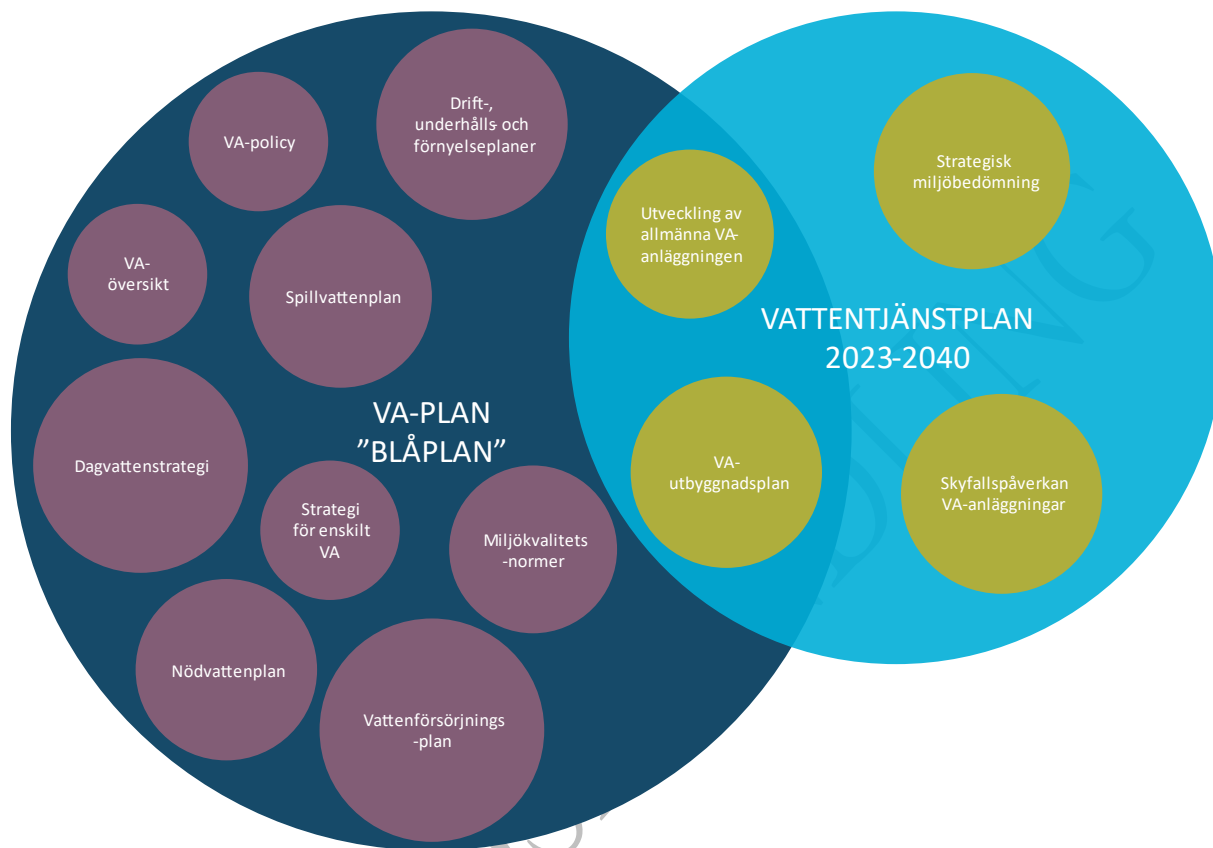
Planens syfte

Huvudsyftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningarna för en god planering av de allmänna vattentjänsterna som Staffanstorps kommun är skyldiga att ordna samt ge berörda möjlighet till insyn, deltagande och påverkan i processen att planera hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Vattentjänstplanen är ett komplement till kommunens VA-plan (Blåplan), där VA-planen beskriver mer ingående kommunens arbete för att uppnå en hållbar VA-försörjning. VA-planen innefattar flertalet styrande dokument om både den allmänna och den enskilda VA-försörjningen och belyser framtida utmaningar och åtgärdsbehov som finns i VA-systemet kopplat till bland annat försörjning och miljö kvalitetsnormer (MKN). Kommunens VA-plan är i behov av en aktualisering. För en översiktlig bild av innehållet i en VA-plan och en vattentjänstplan och hur dessa överlappar, se Figur 1.

Vattentjänstplanen ska beskriva hur kommunen ska förse kommuninvånarna med VA-tjänster under ett längre tidsperspektiv. På så sätt ska planen bidra till en trygg, robust och hållbar utbyggnad av VA-tjänsterna inom Staffanstorps kommun. Vidare ska planen fungera som ett styrande dokument och vara en hjälp i prioritering och utveckling av både nya bebyggelseområden samt befintliga områden. Planen kommer även att vara ett stöd i arbetet med kommunens översiktsplan, detaljplaner samt bygglovshandläggningar genom att ge bakgrundsinformation för att kunna avgöra om verksamheter och bebyggelse är lämpligt inom ett visst område. Vattentjänstplanen ska därmed vara en del av och kompatibel med kommunens övriga strategiska dokument, exempelvis översiktsplan, detaljplan och VA-plan som nämnts ovan samt vattenstrategi och

underhållsplaner för VA. Därutöver ska vattentjänstplanen gå hand i hand med kommunens mål och visioner gällande vattentjänster, tillväxt och framtida utveckling. Vid förändringar i kommunens viljeriktning kommer även vattentjänstplanen att påverkas och aktualisering av planen är därför viktigt.

Figur 1. Förhållande mellan VA-plan och vattentjänstplan.

Avgränsning

Vattentjänstplanens syfte är enligt ovan avsnitt att säkra vattentjänsterna enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, och planen tar därmed inte upp vattentjänsternas koppling till miljö kvalitetsnormer för yt- och grundvatten enligt miljöbalken. Arbetet med att uppnå miljö kvalitetsnormerna är mer omfattande och hanteras inom kommunens VA-plan. Åtgärder som kopplas till miljö kvalitetsnormerna kommer därmed inte tas upp i vattentjänstplanen och bara åtgärder som syftar till att säkra leverans av vattentjänsterna presenteras i vattentjänstplanen.

Vidare ska vattentjänstplanen enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster innehålla åtgärder för att säkra de allmänna VA-anläggningarna mot ökad nederbörd vid skyfall (se vidare i avsnitt *Planens innehåll*). Vid denna analys har resultat från en tidigare dynamisk skyfallmodell använts inom Staffanstorps tätort. Denna modell tar både ledningsnät, markens råhet och markens infiltrationskapacitet i åtanke. För övriga delar av kommunen har en enklare skyfallskartering genomförts. Detta då bedömning kring skick, dimension och markens egenskaper i hela kommunen anses vara för omfattande

för att tas med i detta skede. Vid fortsatta utredningar av kommunen kan detta ändras i framtida revideringar av vattentjänstplanen.

Parallellt med framtagande av vattentjänstplanen har en utredning gällande behovet av strategisk miljöbedömning genomförts (*Del 4 – Bedömning av betydande miljöpåverkan*). Bedömningen som har gjorts har utgått från en övergripande nivå. Detta innebär att en avgränsning har gjorts, det vill säga att inte studera enskilda åtgärder som listas i avsnittet *Sammanställning åtgärder* i detta läge. Separata miljöbedömningar kommer då det blir aktuellt att genomföras för varje enskilt fall.

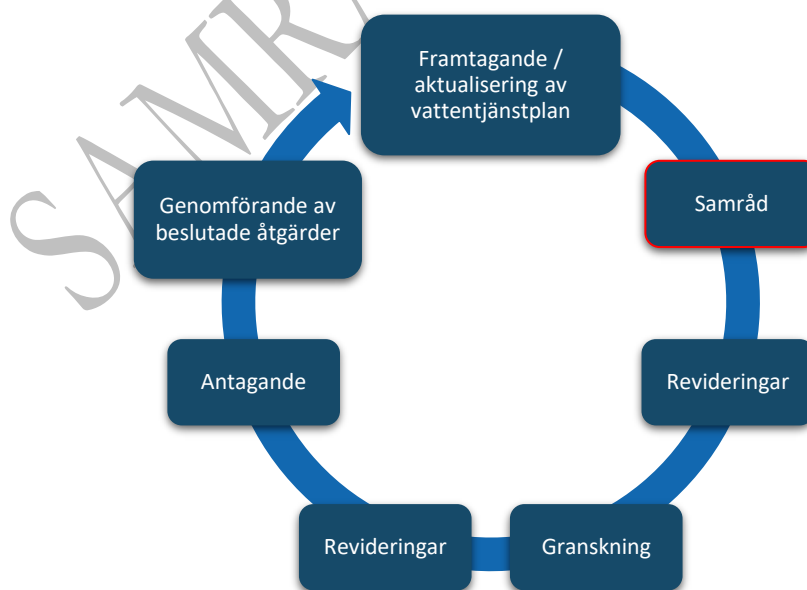
Underlagsmaterial

Samtliga underlag som använts vid analyser finns listade i underlags- samt referenslistan (avsnitt *Underlag* och avsnitt *Referenser*). Där framgår även de specifika metoder som använts för att få fram underlagsmaterialet.

Planprocessen

Planprocessen för vattentjänstplanen har utgått från Svenskt Vattens vägledning M152 och processtegen som använts illustreras i Figur 2. I figuren markeras nuvarande steg med rött. En viktig framgångsfaktor i arbetet med vattentjänstplanen är att skapa en löpande process där identifierade åtgärder planeras och genomförs kontinuerligt.

Vattentjänstplanen ska samrådas och granskas med berörda parter enligt 6 c § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. Paragrafen beskriver att kommunen på lämpligt sätt och i skälig omfattning samråda med de fastighetsägare och myndigheter som kan antas ha ett väsentligt intresse av planen. Dessutom ska kommunen ställa ut ett förslag till vattentjänstplan för granskning under minst 4 veckor. Slutligen ska en redovisning av inkomna synpunkter och hur dessa har beaktats presenteras.

Figur 2. Schematisk illustration över processen att ta fram en vattentjänstplan (Sweco, 2023).

Fortsatt arbete och giltighet

Vattentjänstplanen ska enligt 6 §, stycke 3, i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster aktualiseras/antas av kommunfullmäktige varje mandatperiod då syftet med planen är att visa på den långsiktiga planeringen av vattentjänster och påverkan på allmänna anläggningar vid skyfall. Uppföljning och revideringar utav vattentjänstplanen behöver därför ske kontinuerligt varefter behov av vattentjänster förändras och skyddsåtgärder mot skyfall vidtas eller omprövas.

Framtida revidering av vattentjänstplanen kommer ske i samband med översynen av planeringsstrategin inför slutet av varje mandatperiod. Det åligger Teknisk chef samt Plan- och exploateringschef att bevaka eventuella behov och ändringar mellan planperioderna samt att driva arbetet med aktualisering.

Nuvarande version av planen gäller för åren 2023 – 2040, vilket motsvarar planperioden för kommunens nuvarande översiktsplan.

Planens innehåll

Enligt 6b § i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska vattentjänstplanen innehålla:

”kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses. En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall”.

(6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster)

Planen omfattas av fyra delar varav de två första bara berör det allmänna VA-systemet. Del 3 omfattar både det allmänna VA-systemet och det enskilda VA-systemet och den sista delen utgör den strategiska miljöbedömningen. Delarnas innehåll beskrivs översiktligt nedan.

Del 1 – Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning

Den långsiktiga planeringen av kommunens allmänna VA-försörjning omfattar en kortfattad beskrivning av större förändringar som behöver genomföras för att upprätthålla en hållbar, resilient och robust VA-försörjning i kommunen. Detta kan exempelvis vara behov av en ny vattentäkt, nya dricksvatten- eller reningsverk eller planerad sammanslagning av flera försörjningsområden. Löpande planering för exempelvis förnyelse av ledningar och beredskap omnämns men redovisas inte i detalj (se *Del 1 – Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning*).

Del 2 – Skyfallspåverkan på kommunens allmänna VA-anläggningar

Vattentjänstplanen innehåller en redogörelse av allmänna VA-anläggningar i kommunen som är inom riskzonen för att påverkas negativt vid skyfall. Vidare innehåller vattentjänstplanen en bedömning kring vilka behov som finns för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning som uppkommer vid skyfall. Påverkan på de allmänna VA-anläggningarna i Staffanstorps kommun har studerats parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen (Sweco, 2023) och denna kartering ligger som underlag för beskrivningen i *Del 2 – Skyfallspåverkan på kommunens allmänna VA-anläggningar*.

Del 3 - Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad

Vattentjänstplanen innehåller kommunens långsiktiga bedömning av behovet av nya verksamhetsområden med hänsyn till befintlig och kommande bebyggelse. Ändringen i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster innebär bland annat en ökad flexibilitet för kommunerna. Vid bedömningen gällande om det finns behov av allmänt verksamhetsområde för VA ska särskild hänsyn tas de till lokala förutsättningarna att tillgodose VA-försörjningen med en godtagbar enskild anläggning med hänsyn till människors hälsa och miljön. Lagändringen innebär potentiellt en ökad utredningsbörda för kommunen då flera områden med enskilda lösningar behöver utredas i syfte att bestämma om de enskilda anläggningarna uppfyller lagkraven. *Del 3 - Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad* beskriver behovet av VA-utbyggnad till landsbygden och områden med enskilda anläggningar.

Del 4 – Bedömning av betydande miljöpåverkan

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Huruvida en vattentjänstplan kan antas medföra betydande miljöpåverkan avgörs genom en undersökning i enlighet med kraven i miljöbalken 6 kap. samt miljöbedömningsförordningen. Undersökningen gällande betydande miljöpåverkan för denna vattentjänstplan redovisas i *Del 4 – Bedömning av betydande miljöpåverkan*.

Del 1 – Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-försörjning

Bakgrund

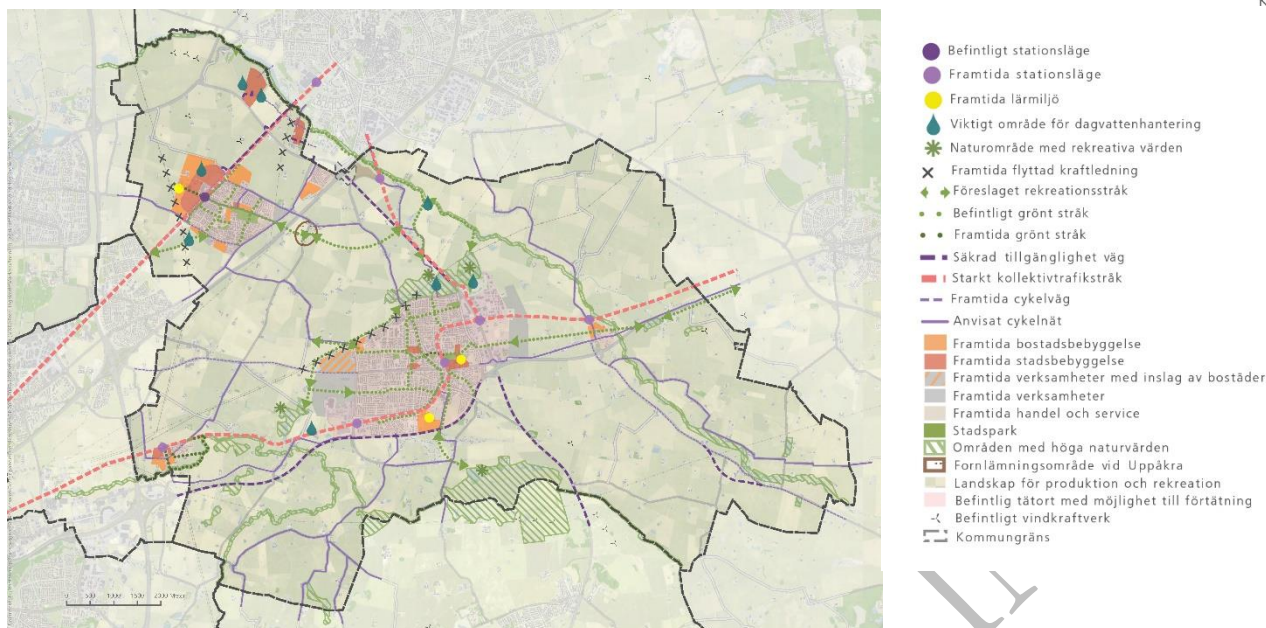
Enlig Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster ska kommunens vattentjänstplan beskriva den långsiktiga planeringen för hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

*” 6 b § En vattentjänstplan ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.”
(6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster)*

Den långsiktiga planeringen ska översiktligt beskriva de åtgärder och aktiviteter som i nuläget bedöms krävas på den allmänna VA-anläggningen. Åtgärderna och aktiviteterna som beskrivs krävs för att kunna uppnå kommunens framtida expansion enligt övriga planeringsdokument samt upprätthålla en robust, resilient och hållbar VA-försörjning över tid.

Staffanstorps kommun är en växande kommun och VA-försörjningen kommer därmed behöva utvecklas för att hänga med i den expansion som sker. Kommunens tillväxt beskrivs i den gällande översiktsplanen som sträcker sig över planperioden 2020–2040. Planen pekar på en framtida utveckling av de befintliga orterna i kommunen där den största tillväxten planeras i huvudorterna Staffanstorp och Hjärup. Översiktsplanen pekar även ut mindre orter i de västra delarna av kommunen som växande områden med flertalet utbyggnadsområden. Utbyggnadsområdena består i största grad av bostads- och stadsbebyggelse men föreslås även innehålla en del verksamheter. Dock väntas inga större dricksvattenkrävande industrier etablera sig i kommunen i närtid. En översikt över förtätnings- och utbyggnadsområden inom Staffanstorps kommun presenteras i Figur 3. För närmare beskrivning av utbyggnadsområdena hänvisas läsaren till Översiktsplan 2020–2040.

Då den planerade utbyggnaden sker i närheten av tätorter/småorter inom kommunen sker den även i nära anslutning eller inom det befintliga verksamhetsområdet för allmän VA-försörjning. Detta då Staffanstorps kommun har en anslutningsgrad på 98% för både dricksvatten och spillvatten. Utbyggnadsområden inom befintligt verksamhetsområde medför en skyldighet för VA-huvudmannen att försörja den tillkommande bebyggelsen med allmänt VA. De utbyggnadsområden som ligger utanför men i anslutning till befintligt verksamhetsområde blir en del av den samlade bebyggelsen och därmed bedöms det finnas behov för allmänt VA och ett utökat verksamhetsområde inom även dessa orter.

Figur 3. Framtida markanvändning i Staffanstorps kommun inklusive framtida utbyggnadsområden (Översiktsplan 2020–2040, Staffanstorps kommun, 2022).

I princip all bebyggelse som pekas ut i kommunens översiktsplan kommer därför att medföra en skyldighet för kommunen att anordna allmänt VA. När utbyggnadsområden kan få tillgång till en allmän VA-försörjning beror dock på bland annat ledningsnätets kapacitet, reningsverkets kapacitet, kapacitet i anslutningspunkter för dricksvatten och spillvatten och när potentiella åtgärder går att genomföra. Utpekade områden i Översiktsplan 2020–2040 kan därmed vara mer eller mindre lämpliga att bebygga vid olika tidpunkter. En samverkan mellan kommunens olika avdelningar krävs för att se över om planerade utbyggnadsområden är lämpliga med avseende till spillvatten- och dagvattenhantering samt dricksvattenförsörjning. Därutöver kan kapacitetsutredningar, dagvatten- och VA-utredningar samt mer långsiktig planering av VA-försörjningen krävas för att hitta de områden som ämnar sig för utbyggnad. Utredningarnas storlek och eventuella åtgärder som krävs för att få till en fungerade, robust, resilient och hållbar VA-försörjning kommer därmed påverka kommunens utbyggnadstakt. I framtida revideringar av kommunens översiktsplan samt vattentjänstplan bör dessa gå hand i hand för att identifiera var utbyggnad kan ske inom kommunen. Vid en aktualisering av VA-planen bör VA-utbyggnadsplanen kopplas samman med liknande strategiska och styrande kommunövergripande dokument, som exempelvis översiktsplanen.

Bedömningen kring Staffanstorps kommuns långsiktiga VA-försörjning har utgått från i nuläget aktuell kunskap om de allmänna VA-anläggningarna och kommande utmaningar för kommunen. Planeringen innefattar samtliga delar av VA-försörjningen som exempelvis ledningsnät, pumpstationer, tryckstegringar, reservoarer, magasin, avloppsreningsverk, men beskrivs översiktligt. Ingen djupdykning i föreslagna åtgärder eller konkreta lokaliseringar kommer föreslås i vattentjänstplanen då detta behöver detaljstuderas och planeras de kommande åren. Detta då flertalet faktorer som förändrade byggplaner, ekonomi och personella resurser påverkar när och hur olika åtgärder och aktiviteter kan utföras.

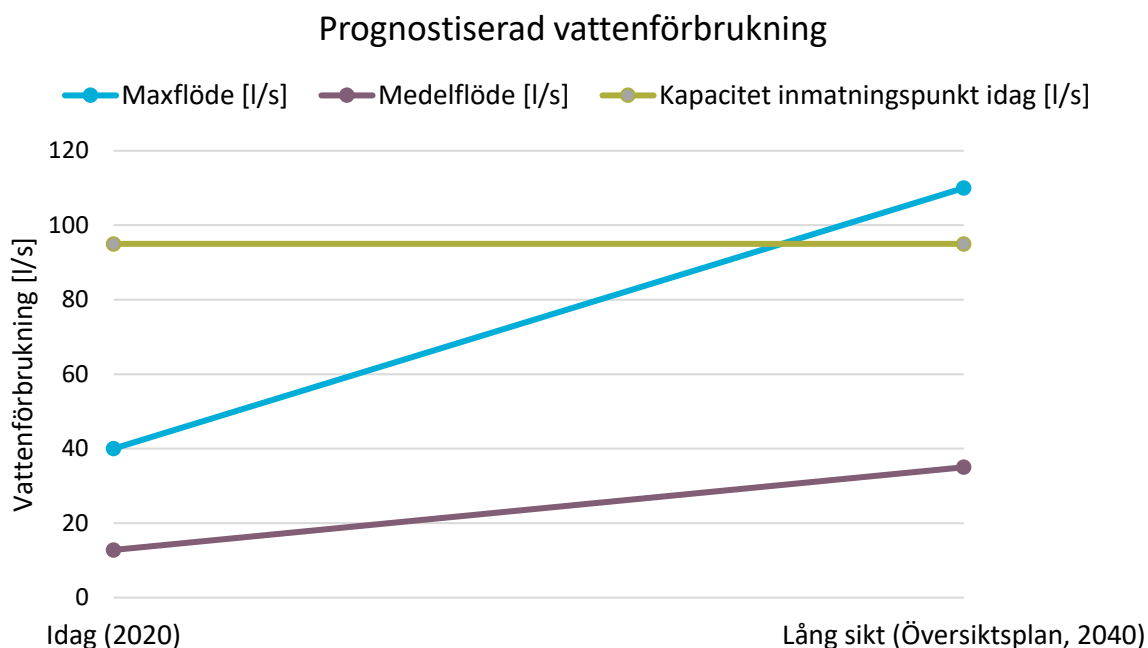
Dricksvatten

Staffanstorps kommun försörjs idag med dricksvatten från Sydvatten, ett kommunägt företag som försörjer stora delar av västra Skåne. Försörjningen kommer ifrån olika matningar vilket ger en bra redundans till dricksvattennätet i kommunen. Nätet är även sammankopplat, men med begränsningar i flödesmängd, vilket medför en viss möjlighet att överföra dricksvatten inom kommunen.

Dagens leverans av dricksvatten från Sydvatten är tillräcklig i kvantitet för att kunna försörja kommunen med nuvarande VA-system. Leveransen är dock ojämnt fördelad över kommunen och speglar inte helt kommunens tillväxtområden. I takt med att kommunen byggs ut enligt Översiktsplan 2020–2040 uppkommer därmed ett behov av förstärkningar i dricksvattenförsörjningen inom Hjärup med omnejd (Figur 4). Detta då kommunens expansion med en markant ökning i befolkningens mängd kommer leda till en ökad belastning på längre sikt. Staffanstorps kommun har som konsekvens av detta utfört utredningar gällande dricksvattenledningsnätet i samarbete med Sydvatten. Utredningarna syftade till att belysa de behov som finns på både kort och längre sikt för att kunna förse det växande samhället med tillräcklig mängd dricksvatten i ett driftsäkert och robust system. För att säkra upp leveransen av dricksvatten till medborgarna pekade utredningarna på behov av förstärkningar i systemet både idag och i framtiden. Förstärkningar som både i samband med och efter utredningarna diskuterats är bland annat uppdimensionering av ledningsnätet, redundans genom rundmatning, utökad leverans, större överföringsledning mellan matningspunkter samt reservoar/magasinerings. Ytterligare en förstärkning kan vara vidare utredning och förebyggande arbete kring läckage ut från dricksvattenledningsnätet.

Det arbete som krävs för att kunna säkerställa dricksvattenförsörjningen på en längre sikt kommer således att kräva större utredningar, insatser och förstärkningar med det allmänna dricksvattensystemet. Beroende på vilka lösningar som vidare arbete landar i kan utbyggnaden enligt kommunens översiktsplan, ur ett dricksvattenperspektiv, ske mot slutet av planperioden men också tidigare eller senare.

Som ytterligare en del i det långsiktiga arbetet med att förse hela kommunen med dricksvatten har möjligheterna med tekniskt vatten, ett vatten som inte har en dricksvattenkvalitet, för att minska den egna förbrukningen börjat studeras. Tekniskt vatten kan bland annat användas för bevattning, brandförsörjning eller spolning av spillvatten- eller dagvattenledningar.

Figur 4. Prognostiserad vattenförbrukning inom Hjärup med omnejd idag och på lång sikt där planerad utbyggnad enligt Översiktsplan 2020–2040 skapar förstärkningsbehov inom det allmänna dricksvattensystemet.

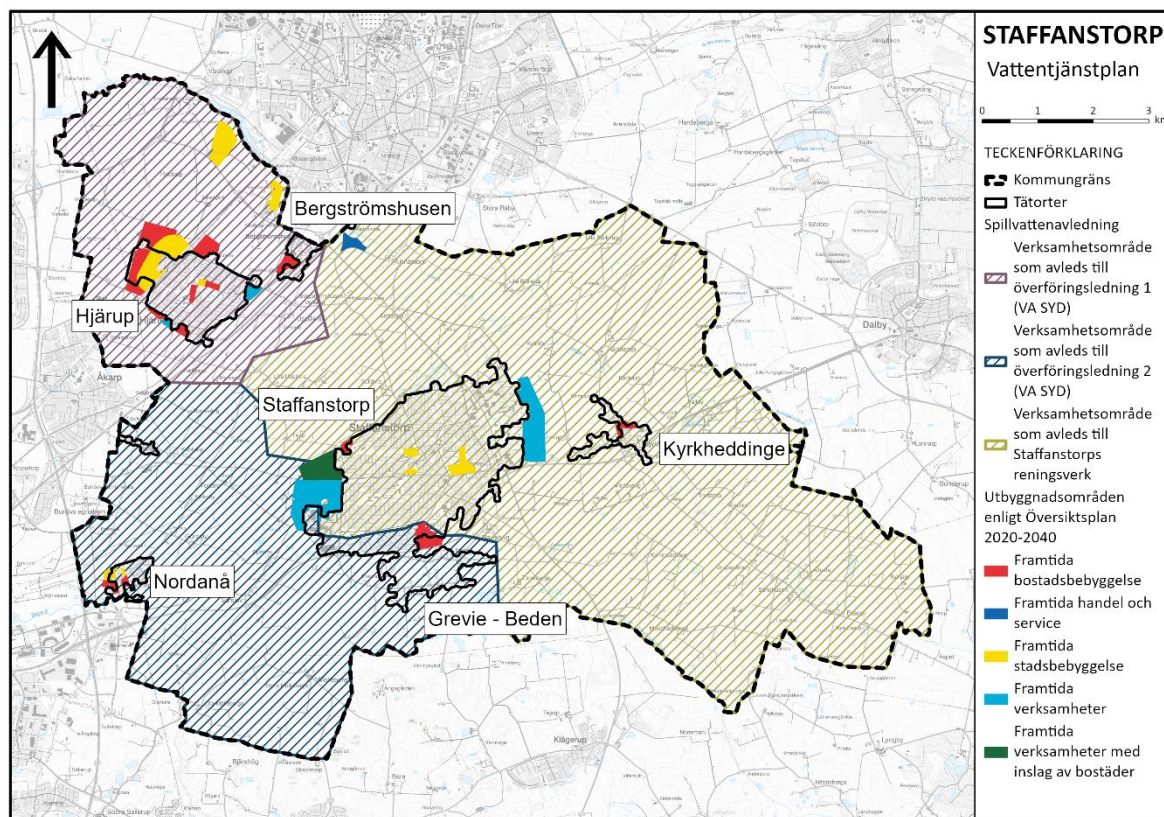
Spillvatten

Spillvattenhanteringen i Staffanstorps kommun sker på två olika sätt, antingen genom rening i Staffanstorps avloppsreningsverk eller genom avledning till VA SYD, en regional VA-organisation och kommunalförbund som verkar i sydvästra Skåne, reningsverk i Malmö stad via överföringsledningar, se Figur 5.

Avloppsreningsverket i Staffanstorp bedöms idag och inom vattentjänstplanens tidsram ha en god kapacitet med möjlighet att ta hand om de berörda utbyggnadsområdena som föreslås i kommunens gällande översiktsplan (Figur 5). Från ett spillvattenperspektiv är det därmed lämpligt att inom de tidigare åren av planperioden lokalisera kommunens utbyggnad inom de östra delarna av kommunen. Alltså att utbyggnad sker inom de områden som har spillvattenavledning till Staffanstorps reningsverk. Reningsverket har i nuläget kväverening men kan i framtiden komma att behöva kompletteras med läkemedelsrening. Möjligheterna att utföra läkemedelsrening inom reningsverkets område håller på att studeras. Tidiga förstudier pekar på att det finns möjligheter att komplettera verket med läkemedelsrening.

VA SYDs överföringsledning 1 (Figur 5) vars verksamhetsområde för spillvatten innefattar Hjärup med omnejd är begränsad i kapacitet på grund av ledningens dimension. Ledningen bedöms idag vara överbelastad, vilket hanteras med spillvattenmagasin. Ett arbete pågår tillsammans med VA SYD att öka kapaciteten i systemet för att kunna möta den framtida planerade exploateringen.

För de sydvästra delarna, Nordanå med omnejd, av kommunen ansluts spillvattnet till VA SYDs överföringsledning 2 (Figur 5). Anslutningspunkterna är begränsade enligt avtal men bedöms i dagsläget kunna hantera flödena.

Figur 5. Verksamhetsområden i Staffanstorps kommun med spillvattenhantering genom överföringsledning till VA SYD eller Staffanstorps reningsverk kopplat till utpekade utbyggnadsområden i Översiktsplan 2020 – 2040 (Data: Staffanstorps kommun, 2023. Bakgrundskarta: Lantmäteriet, geodatasamverkan).

Hur spillvattenhanteringen ska ske i framtiden behöver därmed fortsatt utredas vidare för att kunna säkerställa ett långsiktigt fungerande system som kan möjliggöra den planerade tillväxten. Bland annat kan det befintliga systemet kompletteras med nya överföringsledningar eller nytt reningsverk. Lösningar för spillvattenhanteringen kan även ske på kortare sikt för att möjliggöra framfart av planerad utbyggnad medan större mer komplexa lösningar utreds, projekteras och byggs. Exempel på åtgärder med kortare tidshorisont är kompletterande spillvattenmagasin för att utjämna uppkomna flöden.

Det pågår även i kommunen ett långsiktigt arbete med att minska inläckaget av tillskottsvatten till kommunens spillvattenledningar. Detta görs genom bortkoppling av exempelvis felkopplade dagvattenledningar eller stuprör till ett separat dagvattenledningsnät samt genom förnyelse av ledningar. Genom att arbeta bort tillskottsvatten från spillvattenledningsnätet kan belastningen på reningsverk och överföringsledningar minska och därmed ge bättre förutsättningar för kommande exploatering i kommunen. Åtgärder i detalj kring detta arbete ingår dock inte i

vattentjänstplanen utan tas upp i kommunens kontinuerliga arbete och förnyelseplanering.

Dagvatten

Staffanstorps kommun jobbar kontinuerligt med dagvattenhantering inom kommunen och tar i samtliga planer hänsyn till fördröjnings- och reningsbehov kopplat till de framtida klimatförändringarna. På sikt krävs ytterligare hantering av befintliga områden där dagvattenhanteringen inte har utformats med hänsyn till vare sig dagens eller framtidens klimatförändringar. För att kunna genomföra detta krävs ett kommande arbete med att identifiera var det finns behov för exempelvis ökade ledningsdimensioner eller utjämning av dagvatten. För att kunna säkerställa en långsiktig och hållbar dagvattenhantering i kommunen ska även en dagvattenstrategi tas fram.

SAMRÅDSHANDLING

Del 2 – Skyfallspåverkan på kommunens allmänna VA-anläggningar

Bakgrund

För att få en helhetsbild i planering ingår det i vattentjänstplanen att bedöma vilka åtgärder som krävs för att allmänna VA-anläggningar i kommunen ska fungera vid en ökad nederbörd, alltså skyfall. Detta framgår av 6 b § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

*” 6 b § En vattentjänstplan ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va- anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.
(6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster)*

Staffanstorps är en låglänt kommun som tidigare har drabbats av översvämningar i samband med skyfall. För att bemöta detta har ett strategiskt arbete kopplat till översvämningar i samband med skyfall utförts med utredning av konsekvenser och sårbarhet (WSP, 2011). Dessutom är en dynamisk skyfallskartering för Staffanstorps tätort framtagen som visar översvämningen som väntas ske inom tätorten vid ett 100-årsregn (klimatfaktor 1,4) år 2100 och för Hjärups tätort har en liknande dynamisk skyfallskartering påbörjats. Tidigare utredningar har dock varit mer kopplade till bebyggelse och samhällsutvecklingen och bedömningar kring VA-anläggningar har därmed inte genomförts.

Ansvar för skyfall

Syftet med skyfallskarteringen och bedömningen av VA-anläggningar som riskerar att komma till skada vid skyfall är inte att öka ansvaret för VA-huvudmannen och kapaciteten på dagvattenanläggningar. Ansvar för skyfall är en aktuell fråga där det saknas nationella bestämmelser. Vid skyfall är dagvattensystemets kapacitet mycket begränsad vilket i praktiken innebär att avrinning sker ytligt och är beroende av marknivån. Det är därför i samhällsplaneringen som hänsyn måste tas till översvämning vid skyfall. Kommunen har ett ansvar enligt plan- och bygglag (2010:900) att bebyggelse placeras på lämplig mark och ska därför ta hänsyn till översvämningssrisker vid nyplanering. Dessutom har kommunen ett ansvar för åtgärder vid extraordinära händelser, som kan innefatta större översvämningar, enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap. Kommunen har dock inte ensamt ansvar för översvämningsskydd, verksamhetsutövare och fastighetsägare har ett ansvar att skydda sin egendom.

Identifierade VA-anläggningar som är i risk för skador vid översvämning

En kontroll av vad som sker med VA-anläggningarna vid mycket kraftig nederbörd har studerats i ett parallellt projekt med vattentjänstplanen (Sweco, 2023). I detta projekt har även en kompletterande enklare skyfallsstudie genomförts för de delar av kommunen där en dynamisk modellering inte fanns sedan tidigare. Den enklare modellen studerar även

den ett 100-årsregn (klimatfaktor 1,4) år 2100. I projektet har en riskbedömning baserat på sannolikhet och konsekvens av att en VA-anläggning skadas av översvämning i samband med skyfall utförts baserat på tidigare och kompletterande skyfallskartering. Staffanstorps kommuns allmänna VA-ledningssystem består av flertalet olika anläggningar. Analysen avgränsades till ett urval av anläggningar som har bedömts som mer känsliga för översvämning och dessa är:

Dagvattensystem

- Dagvattenpumpstation

Spillvattensystem

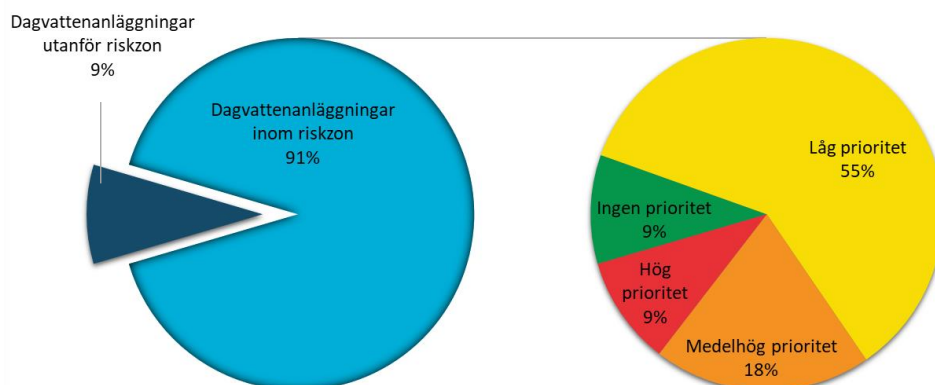
- Spillvattenpumpstation
- Avloppsreningsverk
- Utjämningsmagasin spillvatten

Dricksvattensystem

- Tryckstegringsstation

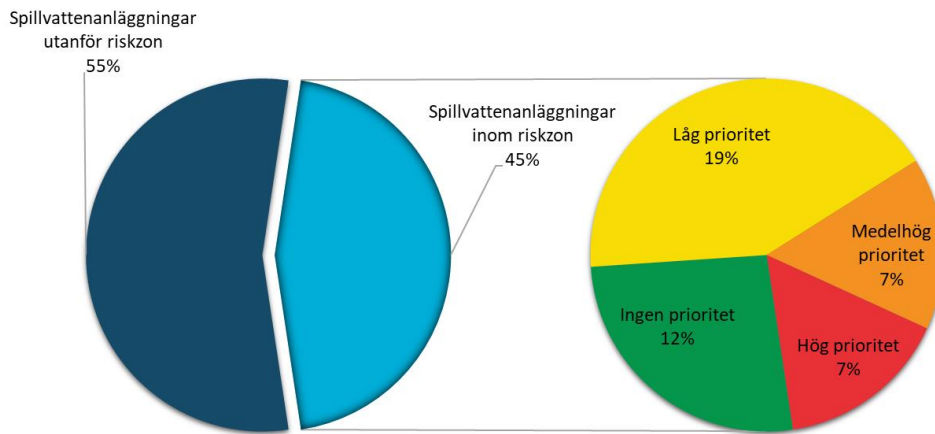
Genom riskbedömningen har en prioritetsordning utefter risken för dessa anläggningar tagits fram. Av de totalt 11 allmänna dagvattenanläggningarna som analyserades ligger 10 i riskzon för översvämning. Av de totalt 42 allmänna spillvattenanläggningarna som analyserades ligger 19 inom riskzon för översvämning. Av totalt 1 allmän dricksvattenanläggning ligger 0 inom riskzon för översvämning. Prioritetsfördelningen av dagvattenanläggningar inom riskzon visas i Figur 6 och prioritetsfördelningen av spillvattenanläggningar inom riskzon visas i Figur 7.

Allmänna dagvattenanläggningar

Figur 6. Till vänster visas andelen analyserade dagvattenanläggningar som ligger inom riskzon för översvämning. Till höger visas prioritetsfördelningen av anläggningarna inom riskzon för översvämning.

Allmänna spillvattenanläggningar

Figur 7. Till vänster visas andelen analyserade spillvattenanläggningar som ligger inom riskzon för översvämning. Till höger visas prioritetsfördelningen av anläggningarna inom riskzon för översvämning.

Skydd för anläggningar som riskerar att ta skada vid skyfall

Olika möjliga anpassningar för de anläggningar som riskerar att ta skada av översvämningar i samband med skyfall bestäms på individuell nivå för varje anläggning. Generellt är det viktigt att säkerställa att skyfallsvatten inte kan tränga in och påverka VA-anläggningarnas funktion och elinstallationer. Förebyggande skydd mot skyfall kan delas in i fyra kategorier vilka visas i Figur 8, den gemensamma faktorn är planering och kontroll av vart skyfallsvatten hamnar.

Figur 8. Schematisk illustration av effektiva skydd mot skador orsakade av översvämningar vid skyfall.

Del 3 - Långsiktig planering av kommunens VA-utbyggnad

Denna del beskriver enskilda fastigheter och områden som idag inte ingår i den allmänna VA-försörjningen.

Bakgrund

Kommunens skyldighet att ordna vattentjänster framgår av 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.

"6 § Om det med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön behöver ordnas vattenförsörjning eller avlopp i ett större sammanhang för en viss befintlig eller blivande bebyggelse, ska kommunen

- 1. bestämma det verksamhetsområde inom vilket vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas, och*
- 2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va- anläggning."*

(6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster)

Där står beskrivet att kommunen är skyldig att ordna vattentjänster till blivande eller befintliga bebyggelseområden som utgör ett större sammanhang om det finns ett behov med hänsyn till människans hälsa eller miljön. Med ett större sammanhang menas enligt praxis områden med mer än 20–30 samlade fastigheter med ett avstånd på 100 m eller mindre mellan fastigheterna. Men det kan även vara mindre områden om det finns hälso- eller miljöskäl eller om fastigheterna ligger nära ett befintligt verksamhetsområde för allmänt VA. Områden i kommunen där behov av allmänna vattentjänster finns enligt lag kallas vidare för § 6-områden.

I och med ändringarna i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster har ett tillägg i paragrafen gjorts (se citat nedan) som har som avsikt att göra bedömningen av behovet av allmänna vattentjänster mer flexibel. Tillägget innebär att enskilda VA-anläggningar ska kunna ersätta behovet av allmän VA-hantering, dock under förutsättning att skyddet för människors hälsa och miljön upprätthålls och därmed inte åsidosätts.

"Vid bedömningen av behovet enligt första stycket ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön."

(6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster)

Eftersom kommunens samhällsbyggnadsprocess går hand i hand med planering av VA-försörjning i kommunen är det viktigt att skapa förutsättningar för ett ökat handlingsutrymme genom att i god tid identifiera potentiella § 6-områden och skapa en långsiktig plan för VA-utbyggnaden. Detta för att kunna hinna med att bygga ut VA-försörjningen i samma takt som kommunens expansion sker. Utan en plan för

utbyggnaden riskerar kommunen att ställas inför förelägganden från Länsstyrelsen enligt 51 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster i områden där man inte har haft i avsikt att bygga ut allmänt VA eller där man planerat att bygga ut vid ett senare tillfälle. Om detta skulle ske kommer kommunens kontroll över VA-taxans utveckling att påverkas. En god VA-planering är därför kommunens möjlighet att påverka i vilken ordning olika områden ska anslutas till den allmänna VA-försörjningen.

Genomförd utbyggnad

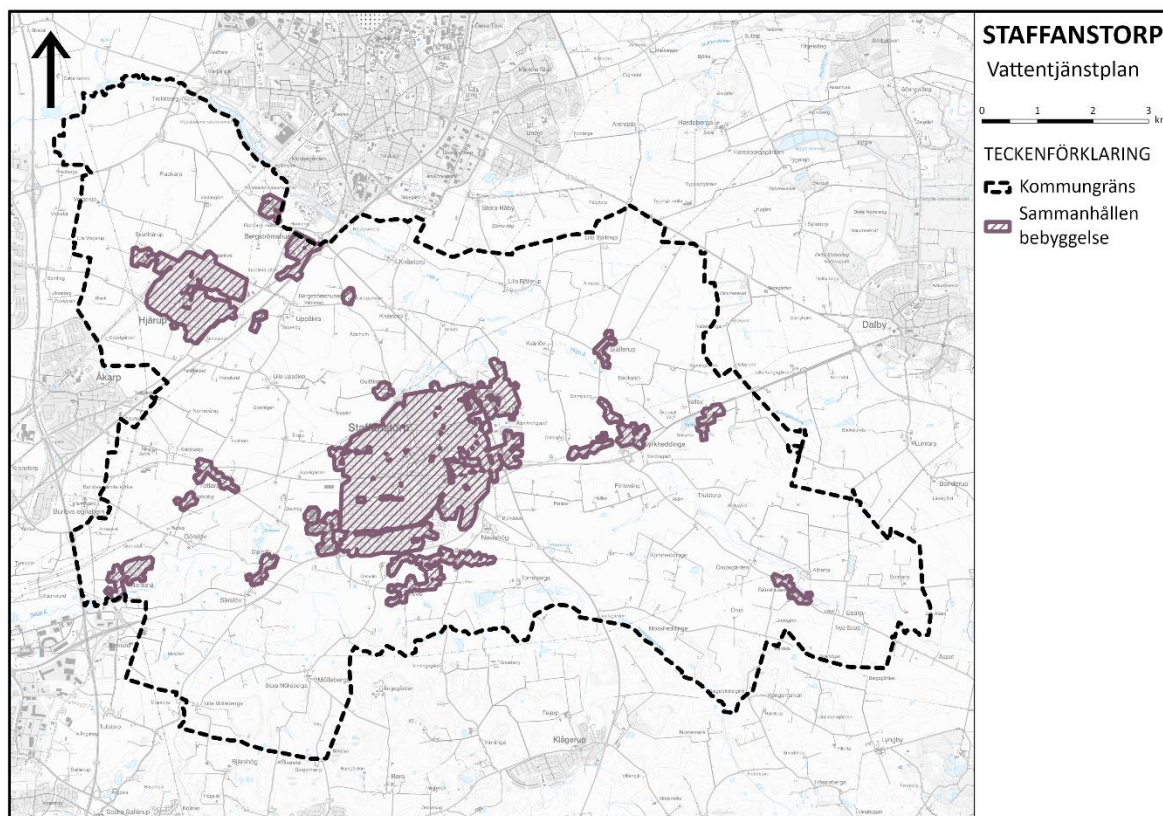
Staffanstorps kommun har arbetat intensivt med att bygga ut den allmänna VA-försörjningen (dricksvatten och spillvatten) i kommunen. Under åren 1993–2005 skedde stora delar av VA-utbyggnaden (dricksvatten och spillvatten) till kommunens landsbygd med konventionellt tryck-, självfalls- och LPS-system. I kommunens VA-plan beskrivs att allmänt dricksvatten och spillvatten är utbyggt till 98 % av medborgarna där vissa är så kallade avtalskunder med kommunal försörjning fram till förbindelsepunkt. Utbyggnaden omfattar samtliga tätorter och småorter i kommunen samt alla områden med samlad bebyggelse och befintliga detaljplanelagda områden. Utöver detta har även många enskilda fastigheter inkluderats. Staffanstorps kommun har i och med detta byggt ut den allmänna VA-försörjningen till en högre grad än de krav som finns i 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster. VA-planen beskriver att utbyggnaden av allmän spillvattenförsörjning anses vara komplett efter utbyggnad till landsbygden söder om Särslöv. Denna utbyggnad har skett under 2019 och enligt tidigare analys är därmed VA-utbyggnaden för spillvatten avklarad. Gällande dricksvattenförsörjningen var utbyggnaden avklarad redan 2014 då Stora Mölleberga och landsbygden söder om Särslöv fick kommunalt dricksvatten.

På grund av den stora VA-utbyggnaden i Staffanstorps kommun återstår bara ett mindre antal fastigheter som har enskild VA-hantering gällande dricksvatten och spillvatten. Det handlar om ca 2 % av fastigheterna som har enskild dricksvattenförsörjning och ca 193 enskilda avlopp.

Behov av utbyggnad till landsbygden

Då ytterligare bebyggelse har uppkommit efter VA-planen togs fram har en kompletterande analys kopplat till 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster genomförts för att kontrollera att inga nya § 6-områden uppkommit där det finns behov av allmänna vattentjänster.

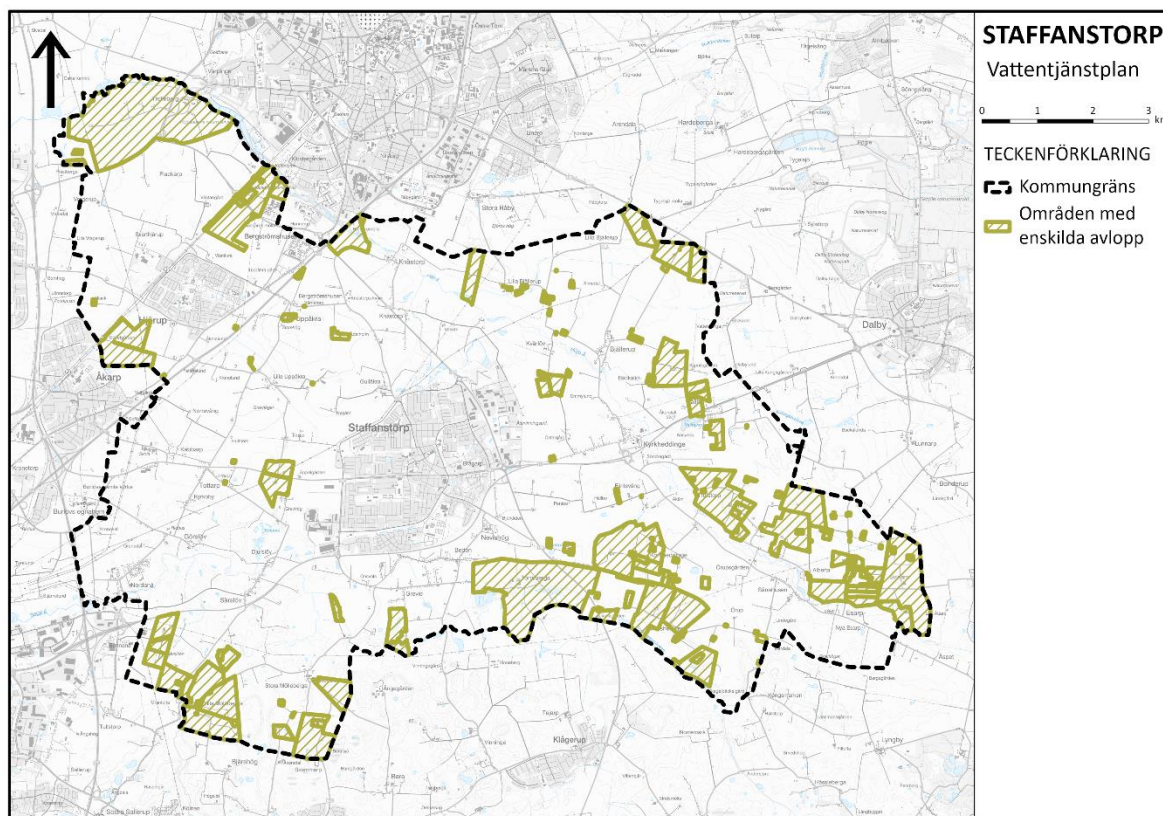
Den nya analysen identifierar områden som kan anses vara sammanhållen bebyggelse. Områdena har sedan jämföras med befintliga verksamhetsområden för att bekräfta eller dementera tidigare påståenden om en komplett VA-utbyggnad gällande dricksvatten och spillvatten. Analysen genomfördes med hjälp av GIS-avdelningen på Staffanstorps kommun och identifierar områden med byggnader, ej komplementbyggnader, där avståndet mellan byggnaderna är 100 m eller mindre. Resultatet av analysen presenteras i Figur 9.

Figur 9. Sammanhållen bebyggelse (15 byggnader, ej komplementbyggnader, inom ett avstånd på 100 m eller mindre) inom Staffanstorps kommun (Data: Staffanstorps kommun, 2023. Bakgrundskarta: Lantmäteriet, geodatasamverkan).

Vid en jämförelse mellan de utpekade områdena i Figur 9 och de befintliga verksamhetsområdena samt VA-ledningarna i kommunen bekräftas att kommunalt dricksvatten- och spillvatten byggts ut till samtliga berörda områden. En vidare utbyggnad av kommunalt dricksvatten- och spillvatten kommer därmed inte krävas i Staffanstorps kommun som en konsekvens av § 6-områden.

Enligt rättspraxis kan dock mindre områden som inte ingår i sammanhållen bebyggelse anses vara § 6-områden om behov finns på grund av människans hälsa eller miljön. Det kan exempelvis vara på grund av problem med vattenkvaliteten eller vattenkvantiteten i enskilda brunnar. För att kontrollera om behov finns krävs en översyn av kommunens enskilda VA-anläggningar. I arbetet med vattentjänstplanen har en sammanställning över enskilda avlopp i Staffanstorps kommun tagits fram (sammanställd 2023-05-23). För många av de enskilda anläggningarna saknas information om status, tillstånd och kvalitetsförsäkran. En fortsatt inventering av dessa anläggningar kommer därmed krävas under kommande år för att säkerställa att funktion och tillstånd är korrekt. Områden i kommunen som i dagsläget försörjs med enskilda avlopp presenteras i Figur 10.

Figur 10. Områden med enskilda avlopp i Staffanstorps kommun 2023-05-23 (Data: Staffanstorps kommun, 2023. Bakgrundskarta: Lantmäteriet, geodatasamverkan).

6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster omfattar även dagvatten då detta är en del av benämningen avloppsvatten enligt 9 kap 2 § miljöbalken. Befintliga verksamhetsområden för kommunal dagvattenhantering finns bara i Staffanstorps och Hjärups tätort. Fler områden än dessa kan dock uppvisa behov av en kommunal lösning för dagvattenhantering, där behovet kopplas till bland annat bebyggelsens täthet, planerad exploatering och risken för översvämning. Behovet gäller såväl befintlig bebyggelse som kommande nyetablering eller förtätning. Generellt bedöms det inte finnas ett behov enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster gällande dagvattenhantering på landsbygden.

Del 4 – Bedömning av betydande miljöpåverkan

En bedömning gällande betydande miljöpåverkan har genomförts i enlighet med 6 kap. 6 § första stycket miljöbalken, se *Bilaga 1 - Bedömning av behov av strategisk miljöbedömning*. Genomförandet av vattentjänstplanen för Staffanstorps kommun kan enligt undersökningen inte antas medföra betydande miljöpåverkan.

Vattentjänstplanen ger inga förutsättningar för hur presenterade åtgärder ska hanteras. I det vidare arbetet kommer utredning gällande betydande miljöpåverkan krävas för varje enskilt fall (åtgärd) där en miljöbedömning kommer göras då betydande miljöpåverkan kan antas.

SAMRÅDSHANDLING

Sammanställning åtgärder

Nedan sammanfattas åtgärder uppdelade på de olika delområdena vars behov nämns i tidigare kapitel i denna vattentjänstplan.

Del 1 – Långsiktig planering av kommunens allmänna VA-anläggningar

Pågående eller kommande övergripande åtgärder för att uppnå en mer hållbar VA-försörjning i kommunen:

- Aktualisera kommunens VA-plan och ta fram tillhörande strategiska dokument så som spillvattenplan, dricksvattenförsörjningsplan samt dagvattenstrategi för hela kommunen.
- Utredda möjligheterna med tekniskt vatten.
- Omvärldsbevakning gällande möjligheterna med framtida läkemedelsrening i avloppsreningsverket.
- Kartläggning av trånga sektioner i ledningsnätet för dagvatten.

Del 2 – Skyfallspåverkan på kommunens allmänna VA-anläggningar

- För de prioriterade VA-anläggningar ska de fyra kategorierna av skyfallsskydd användas: skyfallsyta, skyfallsled, styrning av skyfall och/eller anläggningsåtgärder.
- Vidare detaljstudera lämpliga åtgärder på individuell nivå med inventering på plats för att säkerställa att rätt åtgärd används för varje enskild anläggning.

Del 3 – VA-utbyggnad

- Inventering av enskilda avlopp gällande dess status och tillstånd.
- Fortsatt regelbunden tillsyn av enskilda avlopp i kommunen.
- Fortsatt hantera och dokumentera eventuella rapporteringar om problem med vattenkvaliteten och vattenkvantiteten.
- Vid aktualitetsprövning av vattentjänstplanen bevaka förändringar i samlad bebyggelse.

Underlag

Nedanstående underlag har använts vid framtagande av vattentjänstplanen:

- VA-huvudmannens ledningsdatabas, VA-banken september 2023.
- Blåplan, Staffanstorps kommun.
- Översiktsplan 2020–2040, Staffanstorps kommun.
- Enskilda avlopp och dess status, Staffanstorps kommun.
- Sammanhållen bebyggelse, GIS-analys, Geoinfo Staffanstorp-Kävlinge.
- Arbetsmöten mellan arbetsgrupp och konsult.
- Skyfallskartering till vattentjänstplan (Sweco, 2023) [Sekretesshandling].
- Vattenstrategi Staffanstorp – Risker och möjligheter med dagvatten och förslag på anpassningsåtgärder. Kunskaps- och modellunderlag med strategisk inriktning på framtida exploateringsområden (WSP, 2011).

Referenser

SFS 2006:412. *Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.*

Svenskt Vatten. 2023. *M152 Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan.*

SAMRÅDSSHANDLING

Staffanstorps
kommun

Staffanstorps kommun

Bilaga 1 – Undersökning av behov av strategisk miljöbedömning

Samrådshandling 2023-12-01

Antagen i KF **XXXX-XX-XX**

Projektorganisation

Beställare

Kommunstyrelsen Staffanstorps

Arbetsgrupp

Therese Grönvall, VA-ingenjör, Projektledare

Kjell Thoreson, Teknisk chef

Thomas Oskarsson, Plansamordnare

Övriga projektmedarbetare

Joakim Mattsson, VA-ingenjör

Håkan Alm, Driftchef, Staffanstorps Reningsverk

Hedvig Johnsson, GIS-ingenjör, Geoinfo Staffanstorps-Kävlinge

Thomas Lexén, Stadsarkitekt, plan- och exploateringschef

Konsulter

Mats Vernersson, Processledare, Sweco

Louise Söderberg, Rapportförfattare, Sweco

Elin Nilsson, Rapportförfattare, Sweco

Illustrationer och Översiktsplan

Staffanstorps kommun

Kartor

Sweco Sverige AB, baserade på data från Staffanstorps kommun och Geodatasamverkan, Lantmäteriet, om inget annat anges.

SAMRÅDSHANDLING

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Bakgrund.....	4
Sammanfattning av vattentjänstplanen	4
Processbeskrivning och lagrum	4
Steg 1	5
Steg 2	6
Steg 3	6
Steg 4	6
Steg 5	7
Undersökning om betydande miljöpåverkan	10
Steg 6 – sammanvägd bedömning och fortsatt arbete.....	14
Samråd om ställningstagande.....	14
Beslut.....	14
Referenser.....	16

SAMRÅDSHANDLING

Inledning

Bakgrund

Enligt 6 kap. miljöbalken ska en strategisk miljöbedömning göras för planer som kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. En undersökning om behovet av en strategisk miljöbedömning föreligger har därmed utförts parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen. Denna bilaga presenterar den process som använts, relevanta lagtexter samt resultatet av undersökningen. Slutsatsen från undersökningen är att planen inte medför någon betydande miljöpåverkan och att en strategisk miljöbedömning därmed inte behöver genomföras.

Sammanfattning av vattentjänstplanen

Staffanstorps kommuns vattentjänstplan innehåller i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster 6 b – 6 c §§:

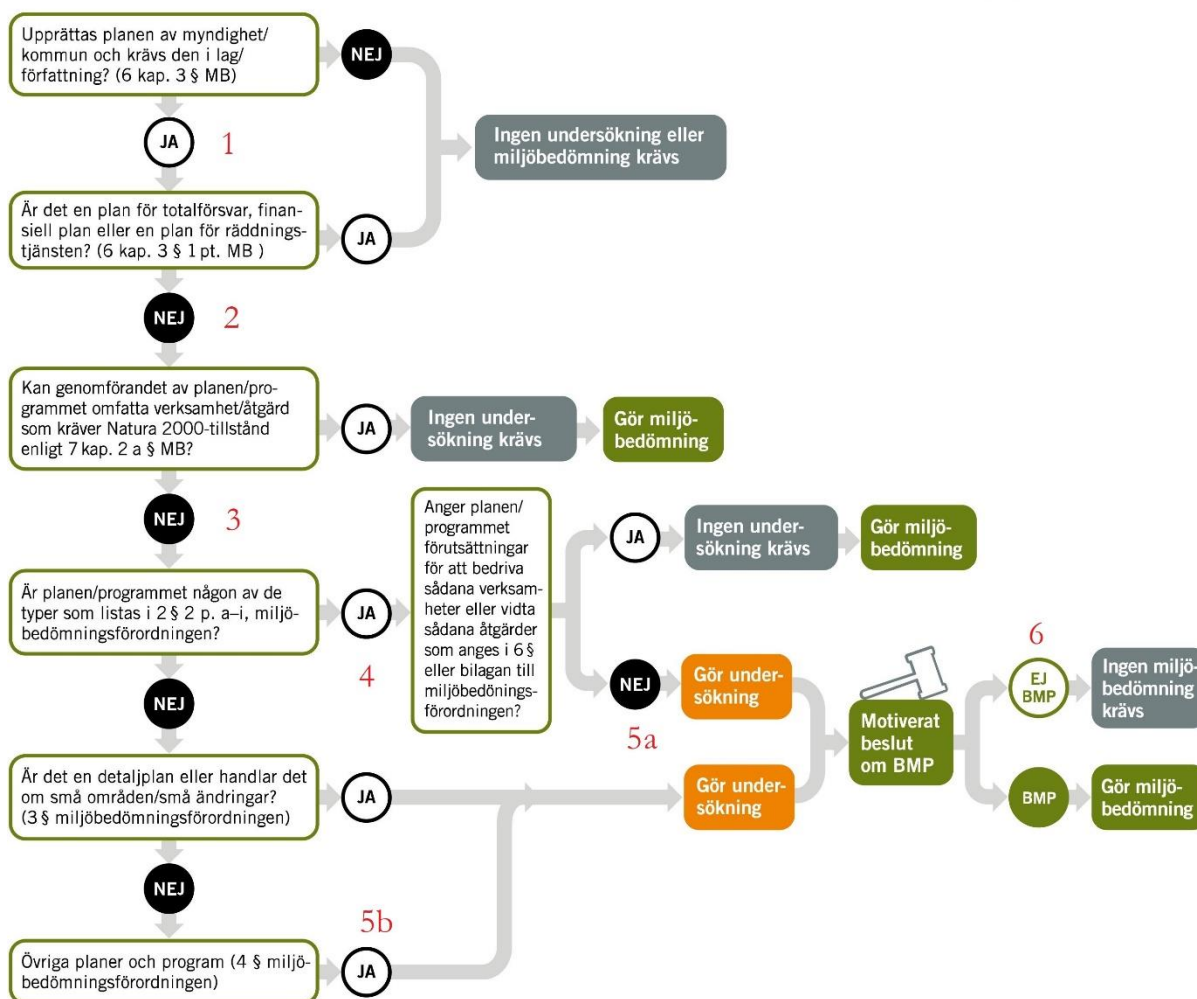
- Långsiktig planering för hur den allmänna VA-anläggningens behov ska tillgodoses.
- Risker och åtgärdsförslag för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.
- Kontroll av VA-utbyggnadsområden enligt 6 § Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- Undersökning om vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan.

Åtgärderna i vattentjänstplanen anger vad som behöver göras inom VA-sektorn under de kommande åren men fastslår inte hur åtgärderna och behoven ska genomföras. Det vill säga teknisk lösning och eventuellt markanspråk har inte beslutats. Hur varje behov och åtgärd kommer genomföras utreds vidare inom respektive projekt.

Processbeskrivning och lagrum

I Figur 1 nedan presenteras den process som använts parallellt med framtagandet av vattentjänstplanen för att tillgodose befintliga lagkrav. Den röda numreringen i figuren representerar de bedömningar som har gjorts och varje steg redovisas i kommande avsnitt.

STRATEGISK MILJÖBEDÖMNING – behöver en undersökning göras?

Figur 1. Flöde över strategisk miljöbedömning (Naturvårdsverket, i.å.), siffror motsvarar steg i aktuell undersökning.

Steg 1

Steg 1: Upprättas planen av myndighet/kommun och krävs den i lag/författning? (6 kap. 3 § MB)

Miljöbalkens 6 kap. 3 § om strategiska miljöbedömningar för planer och program presenteras i Figur 2.

3 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska göra en strategisk miljöbedömning, om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Skyldigheten gäller inte

1. planer och program som endast syftar till att tjäna totalförsvaret eller räddningstjänsten, och
2. finansiella eller budgetära planer och program.

Lag (2017:955).

Figur 2. Utdrag från 6 kap. miljöbalk (1998:808) (Regeringen, 2022a).

Slutsats steg 1: JA, vattentjänstplanen faller under sådana planer som anges i 3 § för vilka miljöbedömningar ska göras om genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Vattentjänstplanen är reglerad i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster och tas fram av kommunen.

Steg 2

Steg 2: Är det en plan för totalförsvaret, finansiell plan eller en plan för räddningstjänsten? (6 kap. 3 § 1 pt. MB, se Figur 2)

Slutsats steg 2: NEJ, vattentjänstplanen omfattas inte av undantagen som anges i 6 kap. 3 § 1 pt i miljöbalken.

Steg 3

Steg 3: Kan genomförandet av planen/programmet omfatta verksamhet/åtgärd som kräver Natura 2000-tillstånd enligt 7 kap. 2 § miljöbalken?

Miljöbalkens 7 kap. 2 § om skydd av områden, nationalpark, presenteras i Figur 3.

2 § Ett mark- eller vattenområde som tillhör staten får efter riksdagens medgivande av regeringen förklaras som nationalpark i syfte att bevara ett större sammanhängande område av viss landskapstyp i dess naturliga tillstånd eller i väsentligt oförändrat skick.

Figur 3. Utdrag från 7 kap. miljöbalken (Regeringen, 2022a).

Slutsats steg 3: NEJ, vattentjänstplanen omfattar inte Natura 2000-områden eller andra områden som avses i 7 kap. 2 § MB.

Steg 4

Steg 4: Är planen/programmet något av de som listas i 2 § 2 p. a-i, miljöbedömningsförordningen (2017:966)?

Miljöbedömningsförordningens 2 § punkt 1 och 2 presenteras i Figur 4. Observera att punkt 1 inte är relevant då inga Natura 2000-områden berörs av vattentjänstplanen enligt steg 3.

Planer och program som ska eller inte ska antas medföra en betydande miljöpåverkan

2 § En betydande miljöpåverkan ska antas enligt 6 kap. 3 § första stycket miljöbalken, om

1. genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan komma att omfatta en verksamhet eller åtgärd som kräver tillstånd enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken, eller
2. planen, programmet eller ändringen anger förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till denna förordning och är
 - a) ett åtgärdsprogram enligt 5 kap. 8 § miljöbalken,
 - b) en avfallsplan enligt 15 kap. 41 § miljöbalken eller enligt 9 kap. 11 § avfallsförordningen (2020:614),
 - c) en översiktsplan enligt 3 kap. plan- och bygglagen (2010:900),
 - d) en regionplan enligt 7 kap. plan- och bygglagen,
 - e) en plan för tillförsel, distribution och användning av energi enligt lagen (1977:439) om kommunal energiplanering,
 - f) en länsplan enligt förordningen (1997:263) om länsplaner för regional transportinfrastruktur,
 - g) en havsplan enligt havsplaneringsförordningen (2015:400),
 - h) en plan för moderna miljövillkor enligt 11 kap. 28 § miljöbalken, eller
 - i) en annan plan eller ett annat program som avser jord- eller skogsbruk, fiske, energi, industri, transporter, regional utveckling, avfallshantering, vattenförvaltning, telekommunikationer, turism, fysisk planering eller markanvändning. Förordning (2020:694).

Figur 4. Utdrag från miljöbedömningsförordningen (Regeringen, 2022b).

Slutsats steg 4: JA, vattentjänstplanen faller under de planer som tas upp under ”i)” p. 2.

Steg 5

Steg 5a: Anger planen/programmet förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?

I 6 § miljöbedömningsförordningen listats verksamheter som alltid kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Bland annat listat verksamheter kopplade till avloppsrening som är tillståndspliktiga enligt 28 kap. 1 eller 2 § miljöprövningsförordningen (2013:251), se Figur 5.

28 kap. Rening av avloppsvatten

1 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.10 gäller för avloppsreningsanläggning som omfattas av lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster och som tar emot avloppsvatten med en föroreningsmängd som motsvarar 2 000 personekvivalenter eller mer. Förordning (2018:1460).

2 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.11 gäller för avloppsreningsanläggning med en anslutning av 2 000 personer eller fler.

Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §. Förordning (2016:1188).

3 § Tillståndsplikt B och verksamhetskod 90.15-i gäller för avloppsreningsanläggning som tar emot avloppsvatten från en eller flera sådana anläggningar som avses i 1 kap. 2 § industriutsläppsförordningen (2013:250).

Tillståndsplikten gäller inte om verksamheten är tillståndspliktig enligt 1 §. Förordning (2016:1188).

Figur 5. Utdrag från miljöprövningsförordningen (Regeringen, 2023).

Vidare omfattas även vissa mer omfattande verksamheter av någon av bestämmelserna om regeringens tillåtlighetsprövning efter förbehåll i 17 kap. 4 a § miljöbalken, se Figur 6

4 a § På kommunfullmäktiges begäran ska regeringen förbehålla sig tillåtlighetsprövningen av en ny verksamhet av något av följande slag, om ett sådant förbehåll är möjligt enligt 3 § och det inte finns särskilda skäl för att avstå från prövningen:

13. vattenregleringar varigenom ett vattenmagasin av minst 100 miljoner kubikmeter under året eller tio miljoner kubikmeter under veckan ska utnyttjas,

14. vattenöverledningar eller andra vattenbortledningar från vattendrag eller sjöar med en normal oreglerad lågvattenföring av minst tio kubikmeter i sekunden i bortledningspunkten eller utloppet, om därigenom en sådan mängd vatten tas i anspråk att vattenföringen understiger fyra femtedelar av den normala oreglerade lågvattenföringen,

15. grundvattentäkter för tillgodogörande av en större vattenmängd än 10 000 kubikmeter om dygnet, om inte minst nio tiondelar av det uttagna vattnet återförs till grundvattenmagasinet,

16. andra vattenregleringar, vattenöverledningar och vattenbortledningar än som har angetts förut, om verksamheten avser någon av sjöarna Vätern, Vättern, Mälaren, Hjälmaren, Storsjön i Jämtland eller Siljan och företaget kan antas få betydande omfattning eller bli av ingripande slag,

Figur 6. Utdrag från 17 kap. 4 a § miljöbalken (Regeringen, 2022a).

I bilagan till miljöbedömningsförordningen tas också flertalet verksamheter och åtgärder upp som berör vattentjänstplanens ämnesområde. Exempelvis listas flertalet infrastruktur med hög relevans i punkt 10, se Figur 7.

10. Infrastrukturprojekt som avser
- a) anläggning av industriområden,
 - b) tätortsbebyggelse, inklusive byggande av shoppingcentrum och parkeringsplatser,
 - c) byggande av järnvägar, omlastningsstationer eller terminaler för kombinerad trafik,
 - d) anläggning av flygfält,
 - e) byggande av vägar, hamnar eller hamnanläggningar, inklusive fiskehamnar,
 - f) anläggning av inre vattenvägar eller anläggningar för reglering av vattenflöden,
 - g) dammar och andra fördämningar eller vattenmagasin för långvarigt bruk,
 - h) spårvägar, upphöjda eller underjordiska järnvägar, hängbanor eller liknande banor av speciell typ som endast eller i huvudsak används för passagerartransport,
 - i) byggande av rörledningar för gas eller olja,
 - j) anläggning av vattenledningar över långa avstånd,
 - k) kustanläggningar för att bekämpa erosion eller havsanläggningar i form av vallar, pিরer, vågbrytare eller andra anläggningar för skydd mot havet eller andra havsanläggningar varigenom kustlinjen kan ändras (andra verksamheter och åtgärder än sådana som avser underhåll eller återuppbyggnad av anläggningar),
 - l) system för utvinning av grundvatten eller konstgjord grundvattenbildning, eller
 - m) anläggningar för överledning av vatten mellan avrinningsområden.

Figur 7. Utdrag från bilagan till miljöbedömningsförordningen (Regeringen, 2022b).

Slutsats steg 5a: NEJ. Omständigheter som påverkar bedömningen av betydande miljöpåverkan är huvudsakligen påverkan från ytterligare utbyggnad av det allmänna verksamhetsområdet för VA-försörjning samt tillkommande reningsverk eller dricksvattenverk. Vattentjänstplanen för Staffanstorps kommun pekar inte ut några förutsättningar för en sådan utbyggnad under dess genomförandetid, då vidare utredningar krävs för att sätta ramarna för kommande utbyggnad. Därmed bedöms vattentjänstplanen inte ange förutsättningarna för att bedriva sådana tillståndspliktiga verksamheter som anges i 6 § miljöbedömningsförordningen.

Steg 5b: Övriga planer och program.
(4 § miljöbedömningsförordningen)

Även om vattentjänstplanen kan vara en sådan plan som inte anses omfattas av 2 § 2 p. miljöbedömningsförordningen så kan planen antas medföra betydande miljöpåverkan enligt förutsättningarna som regleras i 4 § miljöbedömningsförordningen (Figur 8).

4 § Planer och program som krävs i lag eller annan författning och som upprättas av en myndighet eller kommun samt ändringar i sådana planer och program ska, om de inte omfattas av 2 §, antas medföra en betydande miljöpåverkan endast om

1. planerna, programmen eller ändringarna anger förutsättningar för att bedriva verksamheter och åtgärder med hänsyn till hur de kan påverka miljön, och
2. en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken visar att en sådan miljöpåverkan kan antas.

Figur 8. Utdrag från miljöbedömningsförordningen (Regeringen, 2022b).

Slutsats steg 5b: Slutsatserna från steg 5a och steg 5b leder till att en betydande miljöpåverkan med anledning av planen inte kan förutsättas, men att det krävs en undersökning enligt 6 kap. 5 § (Figur 9) miljöbalken för att kunna slå fast om det finns ett behov av en strategisk miljöbedömning.

Att undersöka om en betydande miljöpåverkan kan antas

5 § En myndighet eller kommun som upprättar eller ändrar en plan eller ett program som krävs i lag eller annan författning ska undersöka om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan, om

1. frågan om betydande miljöpåverkan inte är avgjord i föreskrifter som regeringen har meddelat med stöd av 4 §, eller
2. planen, programmet eller ändringen inte omfattas av undantaget i 3 § andra stycket. Lag (2017:955).

Figur 9. Utdrag från 6 kap. miljöbalken (Regeringen, 2022a).

Undersökning om betydande miljöpåverkan

För att utreda om vattentjänstplanen antas medföra betydande miljöpåverkan görs en undersökning. Innebörden av en sådan undersökning framgår av 6 kap 6 § miljöbalken (Figur 10).

6 § Undersökningen ska innebära att myndigheten eller kommunen

1. identifierar omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan, och
2. samråder i frågan om betydande miljöpåverkan med de kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen eller programmet, om myndigheten eller kommunen inte redan i identifieringen kommer fram till att en strategisk miljöbedömning ska göras.

Regeringen kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela närmare föreskrifter om sådana omständigheter som avses i första stycket 1. Lag (2017:955).

Figur 10. Utdrag från 6 kap. miljöbalken (Regeringen, 2022a).

Om undersökningen visar att vattentjänstplanen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan behöver en strategisk miljöbedömning, så kallad miljökonsekvensbeskrivning, tas fram och antas parallellt med planen. Undersökningen ska generera ett beslutsunderlag, men bidrar samtidigt till kunskap som kan vara användbar i det fortsatta arbetet med vattentjänstplanen och en eventuell strategisk miljöbedömning. En viktig del i undersökningen är att ta reda på hur olika typer av miljöeffekter samspelar med varandra för att få en tydligare uppfattning om eventuell betydande miljöpåverkan.

Om undersökningen visar att vattentjänstplanen inte kan antas medföra betydande miljöpåverkan behöver ingen strategisk miljöbedömning tas fram.

I 5 § miljöbedömningsförordningen tydliggörs vad undersökningen ska utgå ifrån vid bedömning av om planens/programmets genomförande kan antas ge upphov till betydande miljöpåverkan (Figur 11). Denna paragraf har aktuell undersökning därmed utgått ifrån.

Att undersöka om genomförandet av en plan eller ett program kan antas medföra en betydande miljöpåverkan

5 § Vid en undersökning enligt 6 kap. 6 § miljöbalken ska identifieringen av omständigheter som i det enskilda fallet talar för eller emot en betydande miljöpåverkan utgå ifrån

1. i vilken utsträckning planen, programmet eller ändringen
 - a) anger förutsättningar för verksamheter eller åtgärder när det gäller lokalisering, typ av verksamhet, storlek eller driftsförhållanden eller genom att fördela resurser,
 - b) har betydelse för de miljöeffekter som genomförandet av andra planer eller program medför,
 - c) har betydelse för att främja en hållbar utveckling eller för integreringen av miljöaspekter i övrigt, eller
 - d) har betydelse för möjligheterna att följa miljölagstiftningen,
2. miljöproblem som är relevanta för planen, programmet eller ändringen,
3. de sannolika miljöeffekternas och det påverkade områdets utmärkande egenskaper,
4. i vilken utsträckning det går att avhjälpa de sannolika miljöeffekterna,
5. miljöeffekternas gränsöverskridande egenskaper,
6. miljöeffekternas omfattning,
7. riskerna för människors hälsa eller för miljön till följd av allvarliga olyckor eller andra omständigheter,
8. det påverkade områdets betydelse och sårbarhet på grund av intensiv markanvändning, överskridna miljökvalitetsnormer, dess kulturvärden eller andra utmärkande egenskaper i naturen, och
9. påverkan på områden eller natur som har erkänd skyddsstatus nationellt, inom Europeiska unionen eller internationellt.

Figur 11. Utdrag från miljöbedömningsförordningen (Regeringen, 2022b).

För att utföra undersökningen har en checklista upprättats som tydliggör vilka aspekter som särskilt har bedömts i undersökningen, se nedan.

Checklista

Vid ja på följande 3 frågor innebär planen alltid en betydande miljöpåverkan och en strategisk miljöbedömning krävs	Ja	Nej
<i>Påverkar planen ett Natura 2000-område så att tillstånd krävs enligt 7 kap. 28 a § MB?</i>		Nej
<i>Anger planen/programmet förutsättningar att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i 6 § eller bilagan till miljöbedömningsförordningen?</i>		Nej
<i>Innebär planens genomförande betydande miljöpåverkan? (Ställningstagande utifrån checklistan nedan)</i>		Nej

Övergripande bedömningsområden	Bedömd påverkan			Kommentar
	Negativ	Ingen / Neutral	Positiv	
<i>Globala mål, Agenda 2030</i>			X	<i>Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa Staffanstorps kommuns vattentjänster vilket bidrar till måluppfyllelse av mål 6 "Rent vatten och sanitet för alla" samt mål 11 "Hållbara städer och samhällen".</i>
<i>Nationella miljömål</i>			X	<i>Vattentjänstplanen ska bidra till att säkerställa Staffanstorps kommuns vattentjänster vilket bidrar till måluppfyllelse av målet "God bebyggd miljö". Dessutom bidrar planen med stor sannolikhet till förbättrad vattenkvalitet då den analyserar påverkan på recipienter från enskild VA-försörjning.</i>
<i>Regionala miljömål</i>			X	<i>Samma som för de nationella miljömålen. Dessutom har Region Skåne egna miljömål där vattentjänstplanen bidrar till målen "Hållbara städer och samhällen" samt "Hållbar mark- och vattenanvändning".</i>
<i>Nationella planer</i>		X		<i>Ingen påverkan.</i>
<i>Regionala planer</i>		X		<i>Ingen påverkan.</i>
<i>Översiktsplan</i>		X		<i>Ingen direkt påverkan i nuläget men bebyggelseutveckling som kan påverka behovet av vattentjänster behöver bevakas i det fortsatta arbetet.</i>
<i>Övriga kommunala policys, planer och program</i>		X		<i>Vattentjänstplanen bedöms inte påverka andra planer men har tydliga kopplingar till andra strategiska dokument. Bland annat kommunens Blåplan samt kommande förnyelse- och</i>

				<i>underhållsplaner som alla syftar till att säkerställa en hållbar VA-försörjning precis som vattentjänstplanen.</i>
<i>Riksintressen</i>		X		<i>Ingen direkt påverkan. Inga åtgärder föreslås som kommer att påverka något riksintresse.</i>
<i>Kulturvärden</i>		X		<i>Ingen direkt påverkan. Inga åtgärder föreslås som kommer att påverka något kulturvärde. Men beroende på hur åtgärder genomförs/utformas kan kulturvärden påverkas. Hänsyn till detta kommer tas i fortsatt planeringsarbete.</i>
<i>Naturvärden</i>		X		<i>Ingen direkt påverkan. Inga åtgärder föreslås som kommer att påverka något naturvärde. Men beroende på hur åtgärder genomförs/utformas kan naturvärden stärkas eller försämrats. Hänsyn till detta kommer tas i fortsatt planeringsarbete.</i>
<i>Sociala värden och rekreation</i>		X		<i>Eventuell liten positiv påverkan på sociala värden genom att säkra vattentjänsterna som utgör en viktig grund för ett robust och hållbart samhälle. Men, påverkan är liten och sekundär och kan därför anses vara försumbar.</i>
<i>Materiella värden</i>		X		<i>Ingen direkt påverkan, men åtgärder till följd av planen kan skydda tekniska installationer (som har materiella värden) i den allmänna VA-anläggningen. Skyddet medför dock också en kostnad att upprätta. Då skyddet inte kan ställas mot kostnaden i detta läge bedöms påverkan vara neutral.</i>
<i>Risker för människors hälsa eller för miljön</i>			X	<i>Riskerna bedöms minska något genom att vattentjänstplanen säkerställer vattentjänsterna.</i>
<i>Ekosystemtjänster</i>		X		<i>Ingen direkt påverkan. Men beroende på hur åtgärder genomförs/utformas kan ekosystemtjänster bevaras, stärkas eller försämrats. Hänsyn till detta kommer tas i fortsatt planeringsarbete.</i>
<i>Vatten (yt- och grundvattenkvalitet)</i>		X		<i>Vattentjänstplanen syftar till att säkra behovet av dagvattenhantering inom kommunen. Detta påverkar ofta yt- och grundvattenkvaliteten på ett positivt sätt. Dessutom bidrar planen med stor sannolikhet till förbättrad vattenkvalitet då den analyserar påverkan på recipienter från enskild VA-försörjning. Men dagvattenhanteringen, som måste ta hänsyn till att skydda såväl recipienten från föroreningar och bebyggelsen från översvämning, bedöms både kunna öka och minska belastningen på recipienten under skyfallssituationer. Så, den totala bedömningen blir ingen påverkan.</i>
<i>Luft</i>		X		<i>Ingen påverkan.</i>

Mark		X	Eventuella behov av markanspråk eller höjdförändringar kan uppkomma vid genomförande av vattentjänstplanen, men inga konkreta anspråk eller förslag görs i dagsläget. Vattentjänstplanen bedöms inte påverka markens kvalitet.
Klimatförhållanden (lokalt)		X	Ingen påverkan.
Behöver ytterligare undersökningar/analyser genomföras?			Nej

Steg 6 – sammanvägd bedömning och fortsatt arbete

Vattentjänstplanen bedöms, med stöd av ovan checklista, inte medföra någon betydande miljöpåverkan. Därmed behöver ingen miljöbedömning upprättas. Planen väntas ge vissa positiva effekter kopplat till att trygga vattentjänsterna och till att lokalt minska risken för översvämningar, vilket kommer bidra positivt till flertalet miljömål.

Samråd om ställningstagande

Kommunens ställningstagande om att vattentjänstplanen inte antas medföra betydande miljöpåverkan redovisas i samrådsmaterialet till vattentjänstplanen (detta dokument). Samrådet gällande undersökningen om huruvida vattentjänstplanen kan antas medföra betydande miljöpåverkan ingår således i samrådet av vattentjänstplanen.

Beslut

Enligt 6 kap 7–8 §§ i miljöbalken framgår hur beslut i frågan om miljöpåverkan ska hanteras, se Figur 12.

7 § Myndigheten eller kommunen ska efter undersökningen i ett särskilt beslut avgöra om genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska redovisa de omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan.

Beslutet ska göras tillgängligt för allmänheten. Lag (2017:955).

8 § Beslutet om huruvida genomförandet av planen, programmet eller ändringen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan får inte överklagas särskilt. Lag (2017:955).

Figur 12. Utdrag från 6 kap. miljöbalken (Regeringen, 2022a).

Beslut som följer kommunens ställningstagande om att planen inte antas medföra betydande miljöpåverkan tas av kommunfullmäktige i samband med beslutet att gå ut på

samråd med planen. Ställningstagandet kommer ligga som en bilaga till planen under detta skede.

Ansvariga handläggare Staffanstorps kommun

VA-ingenjör

Ansvariga chefer Staffanstorps kommun

Teknisk Chef

SAMRÅDSHANDLING

Referenser

Naturvårdsverket. i.å. *Strategisk miljöbedömning – miljöbedömning för planer och program*. Hämtad 2023-08-15 från <https://www.naturvardsverket.se/vagledning-och-stod/miljobalken/miljobedomningar/strategisk-miljobedomning/> - E1280723062

Regeringen. 2022a. *Miljöbalk (1998:808)*. Hämtad 2023-08-15 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobalk-1998808_sfs-1998-808/-K6

Regeringen. 2022b. *Miljöbedömningsförordning (2017:966)*. Hämtad 2023-08-15 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljobedomningsforordning-2017966_sfs-2017-966/

Regeringen. 2023. *Miljöprövningsförordning (2013:251)*. Hämtad 2023-08-15 från https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/miljoprovningsforordning-2013251_sfs-2013-251/-K28

SAMRÅDSHANDLING

Staffanstorps
kommun

Staffanstorps kommun

Bilaga 2 – Ordlista

Samrådshandling 2023-12-01

Antagen i KF **XXXX-XX-XX**

Projektorganisation

Beställare

Kommunstyrelsen Staffanstorps

Arbetsgrupp

Therese Grönvall, VA-ingenjör, Projektledare

Kjell Thoreson, Teknisk chef

Thomas Oskarsson, Plansamordnare

Övriga projektmedarbetare

Joakim Mattsson, VA-ingenjör

Håkan Alm, Driftchef, Staffanstorps Reningsverk

Hedvig Johnsson, GIS-ingenjör, Geoinfo Staffanstorps-Kävlinge

Thomas Lexén, Stadsarkitekt, plan- och exploateringschef

Konsulter

Mats Vernersson, Processledare, Sweco

Louise Söderberg, Rapportförfattare, Sweco

Elin Nilsson, Rapportförfattare, Sweco

SAMRÅDSHANDLING

Ordlista

Ordlista som beskriver termer som används i vattentjänstplanen och dess bilagor.

Allmän VA-anläggning – En VA-anläggning där kommunen tillhandahåller vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster. En allmän VA-anläggning ägs av VA-kollektivet. En VA-anläggningen kan exempelvis vara ett vattenverk, ett reningsverk, en dagvattendamm eller ledningssystemet.

Allmän VA-försörjning - Kommunens hantering och försörjning av lösningar för vatten och avlopp inom allmänt verksamhetsområde.

Avloppsvatten – Gemensamt namn för spillvatten, dagvatten och dränvatten. Miljöbalken 9 kap 2 § definierar följande:

Med avloppsvatten avses:

1. spillvatten eller annan flytande orenlighet,
2. vatten som använts för kylning,
3. vatten som avleds för sådan avvattning av mark inom detaljplan som inte görs för en viss eller vissa fastigheters räkning, eller
4. vatten som avleds för avvattning av en begravningsplats.

Behovsbedömning – En bedömning av behovet av allmän VA-försörjning enligt § 6 i lagen om allmänna vattentjänster, med avseende att de enskilda anläggningarna kan orsaka risk för människors hälsa och/eller miljön.

Dagvatten – Ytligt avrinnande vatten från tätorter vid regn eller smältvatten.

Dagvattenhantering – Beskriver hur dagvattnet på en yta planeras att omhändertas för att fördröjas och/eller renas.

Dagvattenplan/Dagvattenpolicy/Dagvattenstrategi – Planerings och beslutsunderlag för att förtydliga och effektivisera arbetet med dagvatten i samhällsplaneringen och i VA-planeringen. Det kan innehålla riktlinjer och ställningstaganden gällande dagvatten i samhällsplaneringen och kommunens långsiktiga mål och strategi för dagvattenhantering.

Dricksvatten – Behandlat sötvatten som är avsett för livsmedelsyfte och uppfyller livsmedelsverkets krav om livsmedelskvalitet.

Dynamisk modell – Förenklad beskrivning av ett ledningsnät som möjliggör beräkningar av flöden, tryck och vattenomsättning i nätet. Kan också förenklat beskriva ytlig markavrinning, skyfall och översvämningsproblematik.

Enskilda avlopp – Små avloppsanläggningar för enskilda fastigheter som inte är kopplade till kommunalt VA.

Enskild dricksvattenanläggning – Hushåll eller verksamheter som har egen brunn för dricksvattenförsörjning.

Enskild VA-anläggning – Anläggning eller annan anordning för vatten eller avlopp som inte ingår i kommunal VA eller allmän VA. Enskilda anläggningar kan finnas för ett hushåll, för flera hushåll tillsammans eller för samfälligheter och föreningar.

Förnyelseplan – Plan som beskriver förnyelsetakten för VA-ledningsnätet. Kan också beskriva behovet av nya överföringsledningar.

Grundvatten – Det vatten som finns i markens porsystem och vars portryck är högre än eller lika med ett. Kan också uttryckas som det vatten som finns i den mättade zonen i marken, alltså från den nivå där alla markens porer är vattenfyllda och nedåt.

Infiltration – Vatten rinner sakta genom marken och renas genom sand- eller gruslager där föroreningar binds till partiklar.

Infiltrationskapacitet – Hur mycket vatten som kan rinna ner genom marken på en speciell plats.

Klimatfaktor – Faktor som beskriver den förväntade relativa förändringen i exempelvis nederbörd på grund av klimatförändringarna.

Klimatförändring – Hur klimatet förändras över tid och/eller rum.

Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster – Lag som reglerar vatten och avlopp.

Ledningsnät – Rör som leder dricksvatten, från vattenverken, avloppsvatten till reningsverken samt dränerings- och dagvatten från husgrunder, gator och torg till dagvattenanläggningar och/eller recipienter.

Miljöbalken – Den del i den svenska lagtexten som åsyftar att främja en hållbar utveckling för nuvarande och kommande generationer.

Miljö kvalitetsnorm (MKN) – Ett juridiskt styrmedel som beskriver den högsta eller lägsta tillåtna halten av ett ämne i miljön. Alla aktörer ska sträva efter att MKN följs. MKN för vatten innebär att både ekologisk och kemisk status ska vara god. För grundvatten ska kemisk och kvantitativ status vara god.

Plan- och bygglagen – Lagtext som beskriver bestämmelser gällande planläggningar av mark, vatten samt om byggande. Reglerar detaljplanläggning, översiktsplanering och bygglovshantering.

Recipient – Ett vattendrag, hav eller sjö som tar emot dagvatten och renat avloppsvatten.

Sammanhållen bebyggelse – Bebyggelse på tomter som gränsar till varandra eller skiljs åt av endast en väg, gata eller parkmark.

Självfäll – Vattnet rinner för att ledningen lutar och behöver inte pumpas.

Skyfall – Häftiga regn som det allmänna ledningssystemet för dagvatten inte kan hantera. Enligt SMHI definieras regnhändelsen som mer än 50 mm på en timme.

Skyfallskartering – En analys av hur vatten rör sig och samlas i/på marken och vilka områden som är sårbara vid kraftig nederbörd.

Spillvatten – Förorenat vatten från hushåll (toalett-, disk-, dusch-, bad- och tvättvatten), industrier, serviceanläggningar och dylikt.

Spillvattenmagasin – Ett magasin för tillfällig fördröjning av spillvatten med syfte att minska det hastiga flödesförloppet i exempelvis en spillvattenledning med sämre kapacitet.

Spillvattenplan – Plan för långsiktig hantering av VA-anläggningar för spillvattenhantering, ledningar, pumpstationer och reningsverk. Planen kan ge vägledning till ett ekonomiskt, tekniskt och miljömässigt hållbar utveckling av spillvattensystemet på lång sikt.

Svenskt Vatten – Branschorganisation för landets VA-organisationer. Svenskt Vatten samlar in och bearbetar information, startar upp och genomför utredningar, stödjer forsknings- och utvecklingsarbeten samt arbetar fram råd och anvisningar. Alla resultat presenteras i publikationer samt vid kurser, seminarier och konferenser.

Tekniskt vatten – Vatten som används till ändamål där det inte finns krav på dricksvattenkvalitet, exempelvis för bevattning, brandbekämpning och spolning av spill- eller dagvattenledningar.

Tillskottsvatten – Det vatten som ovälkomet smiter in i spillvattenledningar. Kan vara till exempel dagvatten, dränvatten, inläckande grundvatten eller ytvatten. Kallas också ovidkommande vatten.

VA – Förkortning för vatten och avlopp. Används i många olika kombinationer, VA-plan, VA-anläggning, VA-huvudman osv. Om dagvatten ingår i begreppet varierar. Dagvatten kan i vissa fall inkluderas i ordet avloppsvatten och ingår då i uttrycket.

VA-huvudman – Ansvar för kommunen som äger och driver allmän VA-anläggning. Beslut av VA-huvudmannen fattas ytterst av kommunfullmäktige.

VA-plan – Planeringsunderlag för att ha en effektiv VA-hantering i kommunen.

VA-taxa – Populärnamn för taxeföreskrifter gällande VA med prisbilaga. Avgift som finansierar den allmänna VA-verksamheten, det vill säga kostnaderna för att producera och distribuera dricksvatten samt transportera och rena avloppsvatten och täcka investeringar i den allmänna VA-anläggningen. VA-taxan beslutas av kommunfullmäktige och utgörs av en anläggningsavgift och en bruksavgift.

Vattenförsörjning – Tillhandahållande av vatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning.

Vattenförsörjningsplan – Beskriver var vattenresurser i en kommun finns, hur behoven ser ut samt vilka prioriteringar som finns bland resurserna. En framtidsanalys ingår också.

Vattentjänster – Tillhandahållande av dricksvatten som är lämpligt för normal hushållsanvändning samt bortledning av spillvatten och dagvatten. Det finns tre olika vattentjänster:

1. Leverera dricksvatten
2. Avleda och rena spillvatten
3. Avleda dagvatten

Vattentjänstplan – Plan för hantering av kommunens vattentjänster. Beskriver områden som kräver vattentjänster enligt lagen om allmänna vattentjänster och åtgärder som krävs för att säkerställa de allmänna VA-anläggningarnas funktion vid belastning av stor nederbörd vid skyfall.

Vattentäkt – En vattentäkt är en sjö, vattendrag eller grundvattenkälla där vatten (råvatten) tas till dricksvattenförsörjning.

Verksamhetsområde – Område där vattenförsörjningen och avlopp har ordnats eller ska ordnas med bestämd allmän VA-anläggning enligt lagen om allmänna vattentjänster. Verksamhetsområde för dagvatten behöver inte sammanfalla med verksamhetsområde för vatten och spillvatten. Inom verksamhetsområde har kommunen rätt att ta ut VA-taxa.

Överföringsledning – Viktig huvudledning som transporterar vatten eller avloppsvatten från exempelvis ett samhälle till ett annat.

SAMRÅDSHANDLING